

■ 3 першых вуснаў

ГОРАД ПРЫВАБНЫ ДЛЯ ІНВЕСТЫЦЫЙ, АДКРЫТЫ ДЛЯ ТУРЫСТАЎ І КАМФОРТНЫ ДЛЯ ЖЫЦЦЯ

Гродна чарговы раз занесены на Рэспубліканскую дошку Гонару. Што стаіць за добрай тэндэнцыяй, мы вырашылі распытаць старшыню Гродзенскага гарвыканкама Мечыслава ГОЯ.

Ізноў самы-самы...

— Мечыслаў Браніслававіч, першае, дазвольце павіншаваць гродзенцаў і кіраўніцтва горада з гэтай нагоды, а па-другое, запытацца: што дало падставы называцца найлепшым, стаўшы пераможцам у сферы сацыяльна-эканамічнага развіцця сярод абласных цэнтраў?

— Прызнанне Гродна пераможцам рэспубліканскага спаборніцтва ў сферы сацыяльна-эканамічнага развіцця сярод гарадоў і раёнаў і занясенне на Рэспубліканскую дошку Гонару з’яўляецца асноўным вынікам працы гродзенцаў за 2017 год.

Такіх значных вынікаў мы дасягнулі дзякуючы створаным у краіне неабходным умовам для развіцця бізнесу, а таксама ўпартай працы, ініцыятыве, творчаму падыходу працоўных калектываў, умённю працаваць у адпаведнасці з патрабаваннямі часу ў тым ліку і бюджэтных арганізацый. Па выніках працы за 2017 год сярод арганізацый прамысловасці пераможцамі спаборніцтва сталі адкрытыя акцыянерныя таварыствы «Гродзенская тэкільная фабрыка «Нёман» і «Малочны Свет». Яны таксама занесены на Рэспубліканскую дошку Гонару.

Дарэчы, Гродна не ўпершыню займае лідарскія пазіцыі: з моманту падпісання Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь «Аб Рэспубліканскай дошцы Гонару» наш горад у сферы сацыяльна-эканамічнага развіцця двойчы займаў другое месца (па выніках 2004 і 2006 гадоў), двойчы — першае (2005 і 2007) і ўлічваючы цяперашняе дасягненне — ужо двойчы становіцца пераможцам (2015 і 2017).

— **Мяркуючы па намінацыі, Гродна сур’ёзна дадаў у сваім сацыяльна-эканамічным развіцці, за кошт чаго?**

— Мінулы год характарызаваўся значным павелічэннем інвестыцыйнай актыўнасці: быў рэалізаваны шэраг праектаў на суму больш за 55,7 мільёна рублёў. У 2017 годзе ў Гродне зарэгістравана 11 новых арганізацый з замежным капіталам, на 10 новых аб’ектаў пашырылася сетка грамадскага харчавання. Летась адкрыліся такія ўстановы, як рэстаран «Бакст», кавярні «Камунарка», рэстараны хуткага абслугоўвання «Бургер Кінг», летняе кафэ «Лімож», кафэ «Містэрыя», закусачная «Пончы-Кава», кафэ «Правінцыя» ды іншыя.

— **А калі закрануць сацыяльныя аб’екты?**

— У гэты перыяд мы адкрылі дзіцячы дом сямейнага тыпу на вуліцы Валковіча, дзіцячы садок на 230 месцаў і амбулаторыю для дарослых у мікрараёне Альшанка, паліклініку ў мікрараёне Вішнявец, крыты футбольны манеж ва ўрочышчы Пышкі. Акрамя таго, ужо завершаны работы па праектаванні школы з басейнам у мікрараёне Паўднёвы-3, завяршаецца будаўніцтва дзіцячага садка ў Альшанцы.

Развівалася і транспартная інфраструктура: уведзена ў эксплуатацыю шасціпалосная дарога з двухузроўнявай развязкай да мікрараёна Альшанка, адкрылася пасля рэканструкцыі вуліца Індурская шаша, з’явіўся пуцэпразвод з пад’язнымі шляхамі на вуліцы Гаспадарчай.

Ад Аўстраліі да Японіі

— **Экспарт — галоўны складнік эканамічнага развіцця, з кім гандлюем і як дыверсіфікуемся?**

— Гродна — горад з адкрытай эканомікай. Нашы арганізацыі ажыццяўлялі знешнегандлёвую дзейнасць са 113 краінамі свету, у тым ліку экспартавалі сваю прадукцыю ў 80 краін. Летась на геаграфічнай карце з’явіліся 18 новых краін, у якія адпраўляецца прадукцыя нашых прадпрыемстваў. Сярод іх Аўстралія, Віргінскія астравы, Гватэмала, Ганконг, Ірландыя, Кіпр, Люксембург, Мексіка, Пакістан, Партугалія, Саудаўская Аравія, Фінляндыя, Харватыя, Чылі, Швецыя, Паўднёвая Афрыка, Японія. Геаграфія знешняга гандлю паслугамі налічвае 121 краіну свету. Дзеля павелічэння экспарту турыстычных паслуг і з улікам дзеяння бязвізу ў горадзе робіцца акцэнт на ўдасканаленне турыстычнага сэрвісу. Летась у межах бязвізавага рэжыму да нас прыехала 51 тысяча замежных турыстаў, сёлета — ужо 35 тысяч. Дарэчы, турызм і бязвізавы ўезд з’яўляюцца своеасаблівай візітнай карткай Гродна.

Усе гарадскія службы і арганізацыі працуюць над тым, каб замежнікам у нашым горадзе было камфортна. Значны ўклад у развіццё турыстычнай інфраструктуры ўносіцца дзякуючы прыватнай ініцыятыве. Асабліва яркая гэта працяўляецца ў сферы грамадскага харчавання і пражывання. Летась адкрыліся тры аб’екты пражывання. Сёлета яшчэ два: апарта-тэль «Славія» і хостэл «Кір Town». Да канца 2018 года павінны адкрыцца яшчэ тры хостэлы і дзве гасцініцы ў гістарычнай частцы горада.

Таксама бязвіз падштурхнуў для стварэння сучасных аб’ектаў грамадскага харчавання цікавых фарматаў, якія прапануюць новыя віды паслуг і разнастайныя па архітэктурна-тэхнічным стане. Сёлета сетка пашырылася за кошт адкрыцця 12 аб’ектаў грамадскага харчавання, разлічаных на 451 месца.

— **А які плён прыносяць дзелавыя стасункі з кітайскім бокам?**

— Мы актыўна супрацоўнічаем з правінцыяй Ганьсу. За кошт прыцягнення прамых замежных інвестыцый Кітайскай Народнай Рэспублікі ў горадзе рэалізавалі праект па стварэнні цэнтра кітайскай медыцыны, а таксама працягваем рэалізацыю праекта па рэканструкцыі гасцінічна-рэстараннага комплексу «Гродна», які кітайскі бок набыў на аўкцыёне. Аб’ём замежных інвестыцый склаў тры мільёны долараў.

Жылыя «квадраты» і добрыя заробкі

— **Вяртаючыся да тэмы нашай размовы, «Гродна — самы-самы...» яшчэ ў якімсьці кірунку?**

— У нейкім сэнсе ў будаўніцтве жылля... Кошт аднаго квадратнага метра жылля ў Гродне застаецца адным з самых нізкіх у Беларусі. Акрамя таго, мы асвоілі новыя для краіны тэхналогіі ў плане будаўніцтва энергаэфектыўнага жылля. Напрыклад, у сакавіку мінулага года ўвялі ў эксплуатацыю 120-кватэрны энергаэфектыўны жылы дом другога пакалення.

Наогул, будаўніцтва жылля — адна з асноўных задач паляпшэння якасці жыцця гараджан. Усяго летась увялі ў эксплуатацыю 202,2 тысячы жылых «квадратаў», у тым ліку 6,4 тысячы — сацыяльнага. Для жыхароў горада пабудавалі 2 344 кватэры, увялі ў эксплуатацыю 233 індывідуальныя жылыя дамы.

— **Будаўніцтва — гэта добра, але за яго трэба разлічвацца... Ці зараблялі гараджане па тысячы штотомсяць?**

— Наконт узроўню заробкаў магу скарыстацца статыстыкай. Так, мінімальная налічаная сярэднямесячная заробатная плата ў галінах эканомікі ў снежні 2017 года павялічылася на 30,1 % у параўнанні з такім жа перыядам пазамінулага года і складала 1 047 рублёў, што эквівалентна 521 долару. Знізілася ў параўнанні са снежнем 2016-га міжгалоіная дыферэнцыяцыя ў аплаце працы работнікаў па відах эканамічнай дзейнасці з 3,1 да 2,5 раза.

— **Мне здаецца, гэта не ўсе кірункі, па якіх Гродна можна лічыць «самым-самым», ці не?**

— Так, мы першыя ў краіне арганізавалі маршрут бескантактнага тралейбуса, які рухаецца аўтаномна і не патрабуе будаўніцтва кантактнай сеткі. Выгады гэтага маршруту, які з’яднаў мікрараёны Вішнявец і Дзевятоўку, ужо адчулі гараджане. Магчыма, такі ж від транспарту з’яднае Альшанку з іншымі мікрараёнамі горада. А яшчэ ў нас самыя-самыя педагогі і вучні! Напрыклад, гімназія № 1 імя акадэміка Я. Ф. Карскага была прызнана найлепшай установай агульнай сярэдняй адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь. Акрамя таго, летась Гродна стаў пераможцам рэспубліканскага агляду санітарнага стану і добраўпарадкавання населеных пунктаў і рэспубліканскага конкурсу «Горад культуры» ў намінацыі «Найлепшы абласны цэнтр».

Самы чысты

— **Яшчэ адным сведчаннем апошняга — чарговае прызнанне на рэспубліканскім узроўні абласнога цэнтра і перамога ў рэспубліканскім аглядзе санітарнага стану і добраўпарадкавання, у якім удзельнічалі ўсе гарады, уключаючы Мінск. Як удаецца падтрымліваць чысціню і прыгажосць старадаўняга Гродна?**

— Заслуга, звязаная з перамогай у рэспубліканскім аглядзе-конкурсе санітарнага стану і добраўпарадкавання горадоў, заключаецца ў сумеснай працы камунальных службаў горада.

З боку кіраўніцтва горада і непасрэдна кіраўнікоў кампетэнтных прадпрыемстваў арганізаваны кантроль якасці работ у гэтым кірунку. Таксама значны ўнёсак у падтрыманне парадку на гарадскіх землях укладзены яго жыхарамі, што тлумачыцца беражлівымі адносінамі да свайго горада.

— **За перамогу ў гэтым конкурсе, акрамя пераходнага вымпела, абласному цэнтру адрасавалася грашовая прэмія ў восем тысяч базавых велічын (196 тысяч рублёў). Ці ёсць планы, на што горад накіруе гэтыя сродкі?**

— Грошы пойдучы на развіццё абласнога цэнтра і ўмацаванне яго матэрыяльна-тэхнічнай базы.

Вольга АНУФРЫЕВА.

■ Знешні вектар

Чамадан, вакзал... дзе пашпарт?!

Аб чым пыталіся ў нашага МЗС у інтэрнэце

На днях Міністэрства замежных спраў Беларусі правяло консульскі дзень... у сацыяльнай сетцы Facebook. Рашэнне, дарэчы, сапраўды зручнае: кожны карыстальнік можа не толькі задаць сваё пытанне, але і даведацца нешта новае зыходзячы з адказаў на запыты іншых людзей. У гэтым матэрыяле мы сабралі самае цікавае па выніках імправізаванай прэс-канферэнцыі.

Калі грамадзяніна Беларусі затрымліваюць замежныя пагранічнікі ці мытнікі, як хутка яны абавязаны паведаміць пра інцыдэнт у беларускае пасольства?

Неадкладна — пра гэта сказана ў арт. 36 Венскай канвенцыі 1963 года аб консульскіх зносінах. На практыцы ў сілу розных прычын атрымліваецца па-рознаму: з шэрагам дзяржаў, як, напрыклад, Расія, Украіна, Польшча, В’етнам, заключаны двухбаковыя консульскія канвенцыі, дзе ўжо канкрэтна прапісана, на працягу якога часу павінна ажыццяўляцца інфармаванне пра інцыдэнт.

Пры гэтым далёка не ўсякае затрыманне падпадае пад дзеянне канвенцыі. Калі, напрыклад, памежнікі вывелі вас з агульнай чаргі, правялі з вамі гутарку пра мэты і абставіны паездкі і прынялі рашэнне забараніць уезд і дэпартаваць, то гэта не затрыманне па сэнсе канвенцыі, пра яго беларускага консула ніхто інфармаваць не абавязаны — але грамадзянін можа паведаміць аб гэтым сам.

У МЗС падкрэслілі: знаходзячыся за мяжой, не падпівайце дакументы, сэнс якіх вам не зразумелы. Справа ў тым, што ў ведамстве перыядычна з’яўляецца інфармацыя пра тое, што мясцовыя праваахоўныя органы ініцыятыўна прапануюць затрыманаму грамадзяніну Беларусі не інфармаваць беларускую дыпмісію або прапануюць падпісаць дакумент на мове краіны знаходжання, дзе адным з пунктаў можа стаяць адмова ад інфармавання пасольства Беларусі аб затрыманні.

Калі падоўжаць тэрмін бязвізавага рэжыму для замежнікаў да 10 дзён?

У МЗС пагадзіліся, што гэтая тэма вельмі актуальная. У цяперашні час на фінальнай стадыі знаходзіцца адпаведны праект указа Прэзідэнта аб прадаўжэнні тэрміну знаходжання замежных грамадзян на тэрыторыі нашай краіны, якія прыбываюць праз Нацыянальны аэрапорт.

Ці прапрацоўваецца бязвізавы рэжым не толькі для турыстаў, якія прыбываюць праз Нацыянальны аэрапорт, але і для тых, хто прыбывае на цягніках і аўтамабілях — на гэта пытанне ведамства адказала, што ў аддаленай перспектыве не выклікаецца бязвізавы ўезд праз наземныя пункты пропуску. Шмат у чым гэта будзе залежаць ад далейшага пераабсталявання наземных пунктаў пропуску і павелічэння іх колькасці.

Згубіўся пашпарт за мяжой — што рабіць?

У такім выпадку чалавек можа вярнуцца ў Беларусь па Пасведчанні на вяртанне.

Першым крокам павінен стаць званок у беларускую дыпмісію і інфармаванне консульскага супрацоўніка. На сайце беларускіх пасольстваў ёсць тэлефон экстраннай сувязі. У цяперашні час беларускія консулы ў сваёй рабоце актыўна выкарыстоўваюць і Viber, і WhatsApp, таму магчымасць звязацца з імі ў грамадзян ёсць.

Наступны крок — зварот у мясцовую паліцыю па атрыманне даведкі, якая пацвярджае страту пашпарта. Гэта трэба рабіць абавязкова.

На шляху дадому, у выпадку магчымага, напрыклад, спынення мясцовымі праваахоўнымі органамі (праверкі дакументаў ці праходжання пашпартнага кантролю) на-яўнасць афіцыйнага дакумента, які пацвярджае страту беларускага пашпарта, значна аблегчыць камунікацыю з мясцовай паліцыяй.

Некалькі слоў аб працэдурцы выдачы Пасведчання на вяртанне: у пасольства асабіста падаецца заява на выдачу Пасведчання, дзве каляровыя фатаграфіі заяўніка, якія адпавядаюць яго ўзросту, памерам 40х50 мм. Дарэчы, пералік дакументаў на атрыманне Пасведчання на вяртанне ёсць на ўсіх сайтах беларускіх пасольстваў.

За выдачу гэтага дакумента для грамадзян, старэйшых за 14 гадоў, у выпадку страты пашпарта прадугледжана аплата консульскага збору (напрыклад, на сённяшні дзень збор складае 20 еўра). Пры наяўнасці важкіх прычын можа быць прынята рашэнне аб вызваленні грамадзяніна ад згаданай платы.

Пытанне наўздагон: **што рабіць, калі за мяжой згубіў альбо ўкралі ўсе грошы?** Першы крок — зварот у беларускую дыпмісію ў краіне інцыдэнту альбо ў выпадку яе адсутнасці — у дыпмісію Расійскай Федэрацыі.

Адначасова, сваякам і сябрам у Беларусі лепш звярнуцца ў галоўнае консульскае ўпраўленне МЗС (+375172222665, +375172222666, +375172222676) альбо ўначы час да дзяжурнага па МЗС (+375173272922) і ўжо «ў ручным рэжыме» сумеснымі намаганнямі вырашаць гэтую сітуацыю.

А як справы са спрашчэннем візавага рэжыму з Еўрапейскім саюзам?

Робота вядзецца. Але гэта не аднабаковы працэс, і для прасоўвання наперад патрэбна воля абодвух партнёраў.

Еўрапартнёры вылучаюць шэраг умоў, якія ставяць нашых грамадзян у не вельмі камфортнае становішча — патрабаванне аб падачы дакументаў выключна праз візавыя цэнтры ў іх ліку. Над вырашэннем і гэтых праблемных аспектаў вядзецца работа сумесна з партнёрамі з ЕС. Яшчэ ў ведамстве падкрэслілі: няма аб’ектыўных прычын, якія перашкодзілі б знайсці ўзаемапрымальныя развязкі.

Чакаем!

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ.